

לשכת עורכי-הדין בישראל THE ISRAEL BAR

דצמבר 2025
9877525

מאמן יקר/ה,

חוזר מתומצת זה נועד להביא לידיעתך את עיקרי הוראות חוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961, התקנות והכללים שהותקנו מכוחו וכן החלטות שנתגבשו על-ידי הוועד המרכזי וועדת ההתמחות הארצית במשך השנים בענייני התמחות.

מומלץ מאד, במקביל לקריאה של חוזר זה, לקרוא גם את [המדריך למתמחה](#) המפורסם באתר.

הלשכה רואה חשיבות רבה בתפקידו של המאמן בתהליך ההכשרה בתקופת ההתמחות. והוא גורם משפיע ומרכזי באיכותה של ההכשרה, בהעשרתה ובשיפור השפעתה על המתמחה, עורך הדין לעתיד.

1. ראיון לקראת קבלת מתמחה

א. על פי הכללים, מאמן לא יקבל מועמד להתמחות ללא ראיון. "ראיון" – מפגש או שיחה עם המועמד בכל מקום או בכל אמצעי טכנולוגי, אך למעט הצגת פרטים על המאמן או משרדו במסגרת פומבית שאין בה קבלת נתונייהם האישיים של המועמדים.

ב. עד 1 בנובמבר בכל שנה (ועל פי רוב מוקדם יותר) מפרסמת הלשכה את מועד הראיונות של השנה הקלנדרית הבאה. מועד הראיונות הינו פרק זמן של 10 ימים בטווח התאריכים 20.2 עד 31.3 בהתאם לקביעת הלשכה ביחס לאותה שנה. חל איסור לראיון מועמדים להתמחות לפני הגיעם לשנת הלימודים השלישית לתואר בוגר במשפטים לפני מועד הראיונות. על המועמד להציג בפני המאמן בפתח הראיון, וכתנאי לקיומו, אישור המוסד לכך שהמועמד הינו בשנת לימודיו השלישית (או מעבר לכך).

ג. מאמן ישלח למועמד הודעה בכתב על קבלתו להתמחות אצלו לפי טופס 2 בתוספת לכללים, והמועמד יאשר הסכמתו על גבי הטופס. על המאמן והמועמד להודיע ללשכה על סיכום ההתמחות ביניהם, תוך 15 יום, על גבי טופס 3 שבתוספת.

2. מי כשיר להיות מאמן

א. תנאי הכשירות להיות מאמן נקבעו בסעיף 29 לחוק.

ב. על מי שעומד בתנאים ומבקש להיות מאמן להגיש למדור המתמחים בלשכה בקשה לאמן בהתאם [לטופס שבקישור](#).

ג. ככלל, רשאי מאמן לאמן רק מתמחה אחד, אלא אם כן הוא עומד בתנאים המפורטים בסעיף 4 לכללים.

ד. בכל מקרה, אדם אינו הופך למאמן מעצם עמידתו בתנאים. **חובה להגיש בקשה בהתאם להנחיות ולקבל את אישור הלשכה בכתב על כך שניתן אישור לאמן.**

ה. אין לקלוט אדם כמתמחה אלא אם כן הנכם בעלי היתר לאמן מאת הלשכה. קליטת אדם להתמחות מבלי שיש לכם היתר לאמן תביא לכך שתקופת עבודתו אצלכם לא תוכר כהתמחות ועלולה לגרום לו נזק!

ו. בנוסף על תנאי הכשירות בחוק ובכללים, דורשת הלשכה כי המאמן יעמיד לרשות המתמחה עמדת עבודה קבועה לשימושו הבלעדי של המתמחה הכוללת שולחן ומחשב.

לשכת עורכי־הדין בישראל THE ISRAEL BAR

3. רישום מתמחה

- א. הכשירות להירשם כמתמחה קבועה בסעיף 26 לחוק. מומלץ למאמן לוודא שהמועמד להתמחות אצלו אכן עומד בתנאים על מנת למנוע מצב בו הוא מקבל לפיקוחו אדם שממילא אינו יכול להירשם כמתמחה.
- ב. על המתמחים למלא את טופס הבקשה לרישום התמחות בדיוקנות ולשולחו ללשכה בצירוף כל הפריטים המצויינים בו באמצעות הדואר או במסירה אישית במשרדי הלשכה בירושלים או בתל-אביב כך שיתקבל במשרדי הלשכה לא יאוחר מ-15 ימים מיום תחילת ההתמחות בפועל (מומלץ להגיש את הבקשה פיזית או לכל הפחות לשלוח אותה בדואר רשום עם אסמכתא מהדואר למועד מסירת המעטפה למשלוח).
- ג. לבקשה מצרף המתמחה את הסכמת המאמן לקלוט אותו להתמחות תחת פיקוחו בהתאם לטופס בקישור. את הסכמת המאמן חובה להגיש על גבי נייר הפירמה של משרד המאמן. במסגרת מכתב זה מתחייב המאמן כלפי הלשכה להעסיק את המתמחה בעבודה משפטית בלבד, לתת לו את התנאים הסוציאליים שמעסיק חייב בהם כלפי עובדו לרבות שכר שלא יפחת משכר המינימום, ולעדכן את הלשכה בכל שינוי במתכונת ההתמחות (הימים והשעות) או מקום ההתמחות (כדוגמת מעבר כתובת של המשרד).
- ד. תוך כ-45 ימי עבודה ממועד קבלת הבקשה בלשכה יישלח אישור על תחילת ההתמחות וכרטיס מתמחה למשרד המאמן.

4. מעמד המתמחה ושכרו

- א. סעיף 41א' לחוק קובע כי דינו של מתמחה, לכל דבר ועניין, למעט החיקוקים המפורטים בתוספת לחוק, יהיה כדין עובדו של המאמן. בתוספת נכלל, בין היתר, חוק פיצויי פיטורים.
- ב. מכאן, חלים על המתמחה דיני העבודה, וביניהם חוק שכר מינימום, חוק חופשה שנתית, וצווי הרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה, בדבר תשלום דמי הבראה ובדבר ביטוח פנסיוני.
- ג. ככלל על המאמן לשאת בשכר המתמחה ולהיות מעסיקו. הלשכה אינה מאשרת התמחות אצל מאמן שאינו המעסיק של המתמחה ונושא בשכרו למעט כאשר המאמן עצמו שכיר בגוף המשלם את שכר המתמחה. דוגמאות למקרים מאושרים: מאמן שהוא עצמו שכיר במשרד עורכי דין או במחלקה משפטית בחברה או במגזר הציבורי, והמעסיק של המאמן הוא גם המעסיק של המתמחה. דוגמאות למקרים שאינם מאושרים: מאמן שעובד כ"פרי לנסר" עצמאי בתוך משרד עורכי דין ומשרד עורכי הדין משלם את שכר המתמחה של אותו מאמן, מאמן שעובד כריטיינר של חברה והחברה נושאת בשכר המתמחה, מאמן שמוצב בחברה שהיא לקוחה של משרד עו"ד בו המאמן עצמו שכיר אך מי שנושא בשכר המתמחה היא החברה ולא משרד עורכי הדין אליו שייך המאמן.
- ד. כמו כן חלה על המאמן שהוא מעסיקו של המתמחה החובה להנפיק למתמחה תלושי שכר כדין. מדובר בחובה על פי דין אשר הפרתה היא עבירה פלילית על פי חוק הגנת השכר. בנוסף על היות הדבר עבירה על החוק, הוא מהווה גם עבירה משמעית. על פי החלטת ועדת ההתמחות הארצית, מקרים בהם יגיע לידיעתה מידע על כך שמאמן אינו עומד בחובותיו בהתאם לחוקי העבודה, לרבות חובה זו, יועברו לטיפול בוועדת האתיקה!
- ה. שעות נוספות - ככלל, עמדת הלשכה היא שמתמחה זכאי לקבלת גמול בעד שעות נוספות. חוק שעות עבודה ומנוחה חל על מתמחה ולא חלים עליו לעניין זה החרیגים שבחוק.
- ו. לתשומת לבך: הלשכה אינה מאשרת התמחות ללא קבלת שכר מינימום לפחות. ככלל הלשכה אינה מאשרת התמחות שהתמורה בגינה משולמת כנגד חשבונית מס ולא כמשכורת.

לשכת עורכי הדין בישראל THE ISRAEL BAR

5. סייג לאימון

- א. כלל 5 לכללים קובע סייגים אשר מטרתם להבטיח כי תקופת ההתמחות תיוחד להכשרה למקצוע.
- ב. ככלל, עורך-דין העובד כשכיר לא מורשה לאמן מתמחה שהיה שכיר של אותו מעביד לפני תחילת ההתמחות, למעט באותם מקרים חריגים הקבועים בכלל. בכל מקרה חריג, יש לפנות ללשכה ולקבל מראש היתר כדין.

6. תמצית חובות המאמן על פי החוק והכללים

- א. חובותיו של המאמן (בתמצית) כוללות את החובה להיות מצוי במשרדו לפחות 30 שעות בשבוע (או לחלופין שעורך דין אחר ממשרדו המורשה לאמן מצוי במשרד בהיקף זה); להעסיק את המתמחה **בעבודה משפטית בלבד** בהיקף ובשעות הנדרשים בהתאם לכללים (פירוט בהמשך); לדווח ללשכה בתום כל 6 חודשי התמחות על התמחותו של המתמחה אצלו בהתאם **לטופס שבקישור**; לדווח ללשכה על מתמחה שאינו מופיע באופן סדיר להתמחות; לדווח ללשכה על היעדרות שלו אם זו במצטבר עולה על 90 יום לשנת התמחות ואין במשרדו עו"ד אחר בעל היתר לאמן.
- ב. בנוסף דורשת הלשכה שהמאמן יעדכן את הלשכה בדבר כל שינוי במתכונת ההתמחות שהוצהרה על ידו מלכתחילה במסגרת מכתב הסכמת המאמן או במקום בו מתבצעת ההתמחות.

7. זמני ההתמחות

- א. בכלל 8 לכללים נקבע כי מתמחה יעסוק בהתמחות לפחות **36 שעות בשבוע**, מהן לפחות 25 לפני השעה 14:00. אין הלשכה מוסמכת לאשר התמחות במתכונת הפחותה משעות המינימום, אף לא בתמורה להארכת תקופת ההתמחות, למעט במקרים של מתמחה שהוא אדם עם מוגבלות. להרחבה נא לעיין **בהנחיות** הנוגעות לכך.
- ב. ההתמחות צריך שתיעשה בשעות העבודה הנהוגות דרך קבע במשרד המאמן (ואין מאשרים התמחות בשעות חריגות בבקר או בלילה, כגון: לפני 08:00 בבקר ואחרי השעה 20:00). בשעות הבוקר – ככלל, נדרשת רציפות של חמש שעות לפחות, במשך לפחות חמשה ימים בשבוע, בימים ראשון עד חמישי.

8. דין וחשבון על התמחות

- א. בכלל 14 לכללים נקבעה החובה על המאמן להגיש דו"ח על ההתמחות בתום כל ששה חודשי התמחות.
- ב. בלשכה נערך מעקב קפדני אחר הדיווחים התקופתיים, ומאמנים שלא מקיימים את חובת הדיווח הועמדו על חובתם זו ועל המשמעות החמורה של אי-מילוייה.
- ג. קבלת הדו"חות מהווה תנאי לאישור על סיום תקופת ההתמחות.

9. הפסקת התמחות

- א. הדין להפסקת התמחות נקבע בסעיף 15 לכללים. קיימת חובת הודעה הדדית הן של המתמחה הן של המאמן לפחות 30 יום מראש על הפסקת ההתמחות.
- ב. הן המאמן הן המתמחה רשאים להגיש בקשה לקצר את התקופה וזו מועברת בהתאם לנוהל שנקבע לתגובת הצד השני (תוך פרק זמן קצר של כ-48 שעות) ולהחלטת יו"ר ועדת

לשכת עורכי-הדין בישראל

THE ISRAEL BAR

ההתמחות. יודגש כי ככלל בקשות שכאלה אינן מאושרות אם לא הצביע המבקש על עובדות חריגות ונדירות שאינן מאפשרות את המשך ההתמחות בשום אופן. לפיכך הדרך המומלצת ביותר לקצר את תקופת ההודעה מראש היא בהסכמה בין הצדדים.

ג. בכללים נקבעה תקופת מינימום בת 60 יום להתמחות אצל מאמן. התמחות הקצרה מתקופת המינימום לא תוכר ע"י הלשכה אלא בנסיבות מיוחדות.

10. פיקוח על התמחות

א. הלשכה מפעילה את הפיקוח על ההתמחות על-פי הסמכויות שהוקנו לה בסעיף 2 לחוק הלשכה ובהתאם לכללי ההתמחות.

ב. הפיקוח מבוצע באמצעות עורכי-דין שהתאמתם לתפקיד נבחנה ואושרה, ומטרתו להביא להעלאת רמת ההתמחות והעמקתה.

ג. בפיקוח נבדקים עניינים מהותיים וטכניים הכרוכים בהתמחות. בין היתר נבדקים תנאי העבודה של מתמחים, תוכן ההתמחות, טיפול בבעיות שונות שפוגמות באיכות ההתמחות וכו'. הפיקוח מבוצע בכל הסקטורים. ממצאי הביקורת עוברים לטיפול של ועדת ההתמחות.

ד. במקרים בהם הפיקוח מאתר פגמים בהתמחות או שעולה חשד שההתמחות אינה מתבצעת כראוי מתבצע פיקוח טלפוני, לרבות בדיקה שעוברת למשרד חקירות לביצוע חקירה סמויה שממצאיה עוברים לוועדת ההתמחות. הוועדה מוסמכת לפסול את ההתמחות כולה או מקצתה אם נוכחה כי זו לא בוצעה על-פי המתחייב מהכללים.

ה. המאמנים מתבקשים לשתף פעולה עם הליך הפיקוח.

11. נטילת היתר לאמן ועבירות משמעת

א. בהתאם לסעיף 30 לחוק מוסמכת ועדת ההתמחות הארצית ליטול היתר לאמן שניתן, בכפוף למתן זכות הטיעון למאמן, וכן לפסול מאמן מלקבל אישור חדש לתקופה של עד 5 שנים אם נכחה על פי תלונת גורם מוסמך שהמאמן לא מילא את תפקידו כראוי או אם הורשע המאמן בבית הדין המשמעתי ולאור ההרשעה סבורה הוועדה שהו אינו ראוי לשמש כמאמן.

ב. במקרה של השעיית מאמן נפסקת התמחותו של המתמחה באופן מיידי ועליו לעבור למאמן אחר.

ג. על פי סעיף 19 לכללים הפרת הוראות החוק הנוגעות להתמחות או כלל מן הכללים מהוו גם עבירה משמעטית, וקיימים מקרים בהם הוגשו על ידי ועדת ההתמחות תלונות נגד מאמנים לוועדת האתיקה הארצית.

הטיפול האדמיניסטרטיבי בנושאי ההתמחות נעשה ע"י צוות עובדי מערך ההתמחות של הלשכה ברח' שופן 1 בירושלים. דרך הפנייה המומלצת היא במייל לכתובת: mitmahim@israelbar.org.il. זוהי הכתובת לבירור כל שאלה שמתעוררת בנושאי ההתמחות, והינך מוזמן לפנות אלינו בכל שאלה. דרכי התקשרות נוספות: טל' 02-5411200, פקס 02-5610062.

שעות הקבלה במשרד בירושלים (לרבות מענה טלפוני): א – ה 09:00 – 13:00

ב ה צ ל ח ה.